

สรุปผลโครงการ

5.1.1 สรุปผลโครงการโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากการที่ได้ไปสหกิจ จึงทำให้ทราบถึงกระบวนการการทำงานของฝ่ายศิลป์ บทบาทหน้าที่ผู้กำกับศิลป์ ผู้ออกแบบองค์ประกอบฉากและการหาอุปกรณ์ประกอบฉาก ได้ทราบถึงทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในกระบวนการผลิตละครเรื่อง “ดวงใจพิสุทธิ์” รวมทั้งรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการทำงานเป็นทีม การไปสหกิจครั้งนี้ทำให้ได้ประโยชน์ดังวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ได้ทราบถึงกระบวนการทำงานของฝ่ายศิลป์ในละครเรื่อง “ดวงใจพิสุทธิ์” ของบริษัท Props con art department ว่ามีการทำงานอย่างไรและเรายังสามารถนำประสบการณ์และทักษะที่ได้จากการไปสหกิจมาประยุกต์ใช้ในอนาคตเพื่อนำไปต่อยอดในวิชาชีพ โดยการนำกรอบความคิดนี้คือ ผู้กำกับฝ่ายศิลป์ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบฝ่ายศิลป์นั้น บางครั้งกองถ่ายภาพยนตร์ไทย เรียกสั้นๆว่า ฝ่ายศิลป์ ฝ่ายศิลปกรรม หรือฝ่ายฉาก มาจากภาษาอังกฤษว่า artdepartment, setdesigner, setdecorator นั้น หมายถึงผู้ที่ดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านศิลปะในภาพยนตร์เรื่องที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ การออกแบบฉาก การกำหนดสีสันทัน และสิ่งประกอบภายในฉาก การควบคุมการสร้างฉาก การกำหนดสัดส่วนและการควบคุมการสร้างโมเดล ซึ่งบางครั้งอาจมีหน้าที่ครอบคลุมไปถึงการจัดหาเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การทำผม การแต่งหน้า และการตกแต่งพิเศษ ในการกำกับฝ่ายศิลป์นี้ภาพยนตร์บางเรื่อง อาจจะมีอีกบุคคลหนึ่งที่ได้รับมอบหมายร่วมทำงานกับฝ่ายศิลป์ เพื่อให้การออกแบบและการตกแต่งฉากภาพยนตร์ รวมทั้งเครื่องแต่งการเป็นไปในลักษณะสร้างสรรค์โดยมีรูปแบบ (style) ของภาพยนตร์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตลอดเรื่อง เพื่อช่วยเหลือผู้กำกับภาพยนตร์ในการสร้างบรรยากาศของฉาก และการตีความทางภาพรวมทั้งการคัดเลือกสถานที่การถ่ายทำ อันดูเสมือนว่าบุคคลผู้นี้มีขอบเขตการทำงานกว้างขวางกว่า จึงได้ชื่อว่าผู้ออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ (Production Designer) การปฏิบัติงานของผู้กำกับฝ่ายศิลป์ นอกจากต้องดูแลและควบคุมการบริหารงานในฝ่ายศิลป์ทั้งหมด อันได้แก่ สถานที่ ฉากภาพยนตร์ (ทั้งที่เป็นฉากในและนอกโรงถ่าย) สีประกอบหรือประดับฉาก (เช่น แจกัน ที่เขียนรูป หรือรูปภาพ โคมไฟ ราวตากผ้า) อุปกรณ์การแสดง (เช่น ปืน มีด รถ ส้วมที่เข้าฉาก) เครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า การแต่งผม การแต่งหน้าและกาตกแต่งพิเศษแล้ว ยังต้องทำงานประสานกับผู้อำนวยการสร้าง และผู้กำกับภาพยนตร์อีกด้วย ดังนั้นผู้รับผิดชอบงานด้านนี้จึงต้องศึกษาบทบาทภาพยนตร์อย่างละเอียด เพื่อให้เกิดแนวคิดในกาออกแบบตกแต่งว่า ภาพยนตร์ดังกล่าวควรมีรูปแบบอย่างไร หลังจากนั้นจึงศึกษา

ค้นคว้าหาหลักฐานจากหนังสือ รูปภาพ ภาพวาด เพื่อกำหนดการออกแบบว่า สิ่งที่จะปรากฏออกเป็น ภาพยนตร์ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ ฉาก สิ่งประดับฉาก อุปกรณ์การแต่งกาย และการแต่งตัว ควรจะทำอย่างไรจึงจะเหมือนจริงมากที่สุด เมื่อออกแบบโดยภาพวาดจากทุกฉากที่คิดว่าจำเป็นสำหรับ ภาพยนตร์ตลอดทั้งเรื่องแล้ว จะทำให้ทราบค่าใช้จ่ายคร่าวๆว่าควรเป็นเท่าไร และได้เตรียมจัดหา สิ่งต่างๆให้พร้อม เมื่อถึงเวลาสร้างและตกแต่งฉาก ทั้งที่เป็นฉากในการถ่ายทำในโรงถ่ายและที่ถ่ายทำ ในโลเคชั่น การกำกับฝ่ายศิลป์ในการสร้างภาพยนตร์ ผู้กำกับฝ่ายศิลป์เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญต่อ การผลิตผลงานภาพยนตร์ เพราะเป็นบุคคลที่จะเสริมคุณค่าของภาพยนตร์ให้มีความเป็นศิลปะในการ สื่อความหมายต่อผู้ดู และทำให้การสร้างภาพยนตร์เป็นไปด้วยความประหยัด จึงมีผู้สนใจที่จะก้าวเข้าสู่ ความรับผิดชอบในภาระหน้าที่นี้อยู่ไม่น้อย ซึ่งผู้สนใจสามารถฝึกฝนตนเองได้ดังนี้

(1).เลือกใช้สีและรูปแบบศิลปะตามความเหมาะสม โดยไม่ลำเอียงด้วยอคติส่วนตัวว่าตน เลือกใช้บางสีและบางรูปแบบ เพียงเพื่อให้ตรงกับรสนิยมของตนเองเท่านั้น

(2).สังเกตและเก็บอารมณ์ของบรรยากาศต่างๆสถานที่ที่พบเห็น เมื่อพบเห็นสถานที่แปลกใหม่ ผิดไปจากที่ที่เคยพบเห็นเป็นประจำ ก็ควรจะเป็นคนช่างสังเกตและเก็บ “ความรู้สึก” ของบรรยากาศ สถานที่นั้น ๆ

(3).ศึกษาหาเหตุว่าทำไมสถานที่นั้นจึงเป็นเช่นนั้น เพื่อที่จะให้ออกแบบสร้างฉากได้สมจริง อย่างมีเหตุผล

(4).สนใจศิลปะทุกแขนง โดยเฉพาะทัศนศิลป์และมัณฑนศิลป์ เพราะการออกแบบและการ สร้างฉากจำเป็นต้องอาศัยการผสมผสานความรู้ทางด้านศิลปะทุกแขนงออกมา เป็นฉาก จึงควรสนใจ ศึกษาและซึมซับสิ่งสวยงามในสิ่งที่มองเห็น

วัตถุประสงค์ที่ 2 ได้ทราบถึงเทคนิคทำงานของฝ่ายศิลป์ในละครเรื่อง “ดวงใจพิสุทธิ์” ของ บริษัท Props con art department ว่าแต่ละเทคนิคที่ได้ศึกษามีกระบวนการนำไปใช้อย่างไรให้ถูกวิธีและ เกิดประโยชน์อย่างไรให้มากที่สุดเพื่อนำเทคนิคที่ได้ศึกษานำมาประยุกต์ใช้ในอนาคต โดยนำเทคนิค จากกรอบความคิดนี้ คือ ผู้กำกับฝ่ายศิลป์จะต้องให้ความสนใจใส่ใจต่อการวางแผนงาน เพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปอย่างรัดกุม เพราะการทำงานของฝ่ายศิลป์นั้นต้องทำล่วงหน้าก่อนการถ่ายทำ ซึ่งถ้า หากการทำงานไม่รู้จักระบุความคิดฝันสรุปลงให้ได้แล้ว เพื่อสร้างฉากให้เสร็จก่อนการถ่ายทำแล้ว ย่อม ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายอย่างมาก ดังนั้นการทำงานของฝ่ายศิลป์จึงต้องทำงานด้วยความคล่องแคล่ว โดยต้องทำอย่างพิถีพิถันและให้ทันเวลา นอกจากนั้นเมื่อถึงเวลาถ่ายทำภาพยนตร์แล้ว ผู้กำกับฝ่ายศิลป์ จะต้องอยู่ร่วมกับผู้กำกับภาพยนตร์และผู้กำกับภาพ เพื่อตัดสินใจร่วมกันแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งการ

แก้ไขนี้อาจทำได้ทั้งการรื้อถอนหรือการติดตั้งเพิ่มเติมขึ้นในทันทีทันใด (improvisation) ซึ่งในที่นี้ใคร่กล่าวถึงสิ่งที่พึงคำนึงของผู้กำกับฝ่ายศิลป์ที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

(1) ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีประโยชน์เพราะ โดยปกติแล้ว ภาพยนตร์จัดเป็นงานศิลปะที่เสียค่าใช้จ่ายสูงกว่างานศิลปะแขนงอื่น และจะต้องระดมพนักงานจากหลายๆ ฝ่ายเข้าร่วมทำงานด้วยกัน โดยเฉพาะงานฝ่ายศิลป์ในภาพยนตร์ที่ต้องอาศัยทั้งผู้จัดฉาก (set decorator) ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย (costume designer) ผู้จัดเสื้อผ้า (wardrobe) ผู้ตกแต่งทรงผม (hair stylist or hairdresser) และผู้ตกแต่งผู้แสดง (make-up artist) และช่างโยธาฝ่ายต่างๆ เป็นต้น จึงควรคำนึงงบประมาณการเลือกสถานที่และท่าฉากให้อยู่ในวงจำกัด ที่เรียกว่าประหยัดและเกิดประโยชน์ต่อภาพยนตร์มากที่สุด โดยใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนการเงิน เพื่อให้ได้ภาพที่สวยงาม สมจริงตลอดเรื่อง เช่น มีความสามารถในการตัดแปลงแก้ไขฉากภาพยนตร์ให้ใช้ได้ใหม่ หรือทำการเช่าอิมแทนที่จะลงทุนทำขึ้นใหม่ เป็นต้น

(2) ทำงานให้สอดคล้องกับฝ่ายอื่น โดยการเตรียมและดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ ไม่ปล่อยให้ล่วงเลยเวลาจนส่งผลกระทบต่อการทำงานของฝ่ายอื่น

(3) มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ในการถ่ายทำภาพยนตร์ถึงแม้จะมีการวางแผนและเตรียมการมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่กระนั้นก็ยังมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ การเปลี่ยนแปลงนั้นอาจเป็นเพราะ ผู้กำกับภาพยนตร์ต้องการให้เปลี่ยน หรืออาจเปลี่ยนเพราะเหตุการณ์บังคับ

5.1.2 ข้อจำกัดหรือปัญหาของการไปสหกิจ

ปัญหาของการไปสหกิจในครั้งนี้ เนื่องจากการผลิตละครเรื่อง “ดวงใจพิสุทธิ์” เป็นการทำงานร่วมกันในหลายฝ่ายและมีการประชุมนัดหมาย ให้เตรียมอุปกรณ์ประกอบฉาก ซึ่งในการประชุมผู้กำกับและผู้กำกับศิลป์จะต้องคุยกันถึงฉากไหนมีอะไรประกอบฉากบ้างตามที่ผู้กำกับบอก แต่ในบางครั้งก็มีอุปกรณ์ประกอบฉากที่ผู้กำกับไม่ได้บอกไว้ในตอนประชุม ทำให้ฝ่ายศิลป์ต้องหาสิ่งนั้นมาประกอบฉากตามที่ผู้กำกับต้องการ

5.1.3 ข้อเสนอแนะในการไปสหกิจ

กระบวนการทำงานของฝ่ายศิลป์ในเรื่อง “ดวงใจพิสุทธิ์” จะต้องรวดเร็วและตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา เพราะในการทำงานเป็นฝ่ายศิลป์จะต้องคอยเคลื่อนอุปกรณ์ประกอบฉากอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การถ่ายทำดำเนินต่อไปโดยไม่สะดุด และต้องตามให้ทันว่าบทในแต่ละฉากมีอะไรที่ต้องเตรียมเพื่อเข้าฉากอีกหรือไม่

5.2 สรุปผลการปฏิบัติงานสหกิจ

5.2.1 ข้อดีของการปฏิบัติงานสหกิจ

ทำให้รู้และเข้าใจกระบวนการผลิตภาพยนตร์มากขึ้น และได้เรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ได้ฝึกความอดทน ฝึกแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ฝึกให้มีความรับผิดชอบ และรู้ระบบการทำงานของฝ่ายศิลป์ และรับรู้ถึงกลไกการทำงาน แนวคิดของฝ่ายศิลป์

5.2.2 ปัญหาที่พบของการปฏิบัติสหกิจ

ในการไปสหกิจครั้งนี้เป็นการออกทำงานภาคสนามจริง เวลาจริงมีความจำเป็นมากต่องานและเรื่องการตรงต่อเวลาทำให้มีผลต่องานทั้งทีม ปัญหาก็คือการไม่ตรงเวลาในการไปทำงาน ทำให้ในบางที่รถพร้อมต้องรอเพียงแค่นคนเดียว ทำให้ไปช้ากว่าปกติ

5.2.3 ข้อเสนอแนะ

1) จากการไปสหกิจเป็นฝ่ายศิลป์ในละครเรื่อง “ดวงใจพิสุทธิ์” ที่ได้รู้ถึงกระบวนการผลิตละคร มีหลากหลายขั้นตอนที่สามารถนำไปใช้ได้จริงซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการไปสหกิจ

1.1) ได้ประสบการณ์ในการทำงานในกองถ่าย

1.2) ได้รู้ถึงเทคนิคการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

1.3) ได้รู้ถึงกระบวนการทำงานของฝ่ายศิลป์

2) จากการไปสหกิจในครั้งนี้ มีปัญหาเกิดขึ้นที่ตามมามากมายในการถ่ายทำ

2.1) ถ่ายตามบทไม่ได้จนต้องแก้บทหน้ากอง

2.2) เรื่องของเวลาที่กระชั้นชิด จนทำให้การถ่ายเป็นไปอย่างฉุกละหุก